

„Szolgálati út” és emberség

Hetek óta lépcsőházban „lakik” egy háromgyerekes anya

Azt gondoltam, talán rosszul adták át az üzenetet. Nem lehet, hogy egy háromgyerekes anya harmadik hete lakják lépcsőházban. Felhívtam a megadott számot.

— Győződjön meg róla a helyszínen — válaszoltak érdeklődésemre a vonal túlsó végén. — Magam is abban a házban lakom, és már nem tudom nézni azt a kínlódást.

Fóti út 59. A házba a kis, kövezett udvar felől van a bejárat. A lakások nagy része az udvarra, meg az aládúcolt függőfolyosóra nyílik. Nem kell kopogtatnom, tárva van a házfelügyelői lakás ajtaja. *Nincs itt titka senkinek.*

— Jöjjön — az idős asszony nehézkesen vezet fel a lépcsőn. *Beteg.* Az ő idegeit is nagyon megviselték az elmúlt hetek eseményei. — Nézze, itt vannak, *így élnek.* A gyerekek mind betegek. *Megfáztak. Éjszaka nem lehet aludni a köhögésüktől.* Az anyiuk tiszta, mos rájuk, meg főz a szomszédoknál, *ha megengedik.* Még a lépcsőházat is felmosta, hogy ne legyen baj. *De így mégsem lehet élni.*

Két fekvőhely a lépcsőfordulóban. Ládák, ütött-kopott székek. Hevenyészett tartón egy vekni kenyér. A ruhák, kevés ágynemű szépen összehajtva.

Uzsora lakbérért konyhában

A házfelügyelő szerint Pásztor Jánosné az I. emelet 2. számú lakás bérlője. Gombár Imréné hívta magához előző lakásukból. Az asszony, aki ott albérletben lakott, szívesen hozzá költözött. Féltette két kiskorú gyermekét és 20 éves fiát, előző szállásadója ugyanis aktív tüdőbeteg. Gombárné szoba-konyhás lakásából *a konyhát engedte át nekik.* A lakbért 500 forintban állapította meg.

Pásztorné kétheti lakbért fizetett előre, a többire néhány nap haladékot kért. A családot Gombárné mégsem engedte bejelentkezni. A házfelügyelőnek úgy nyilatkozott, hogy *csak vendégségben* vannak nála, három nap múlva vidékre költöznek. *Két hét elteltével,* felhasználva az alkalmat, hogy Pásztorék nem tartózkodnak otthon, *kirakta holmijukat a folyosóra.*

— Voltam én már ebben az ügyben *mindenütt,* a tanácsnál, még a rendőrségen is — mondja az idős asszony. — *Meghallgatnak, de senki nem tesz semmit.* A lakók meg zúgolódnak, hogy ez mégiscsak lépcsőház, akadályozzák a közlekedést, egészségügyileg sincs rendben a dolog.

Három beteg gyerek

Hová menjenek? Előző albérletükbe nem költözhetnek vissza. Pásztorné helyzetét gyermekei egészségi állapota is nehezíti. *Fiai szervi rendellenességgel születtek.* Ilyen körülmények között albérletre nem számíthatnak. A megoldás, ha még olyan kicsi is, az önálló lakás, ahol édesanyjuk gondoskodni tud róluk.

— Mit tegyék? — fordul felém Pásztorné, aki időközben megérkezett lépcsőházi „otthonába”. — Két kisebb fiam eddig a nyíregyházi nevelőintézetben, illetve nevelőszülőknél volt. Intézeti közösségbe, a tisztiorvos megállapítása szerint, nem mehetnek. *Állandó szülői felügyeletre van szükségük.* Előző munkahelyemről, a Zománcipari Művek egyik gyáregységéből, ahol gépmunkás voltam, azért léptem ki, hogy többet lehessen velük. Jelenleg a *Habselyem Kötöttárugyárban* vagyok bedolgozó.

Az anya eredetileg a szünidőre hozta el az intézetből a gyerekeket. Kivizsgáltatta őket. A kórisme a legkisebbnél azonban még egy, sürgős műtéti beavatkozást igénylő betegséget állapított meg. A gyereket mégsem lehet kórházba vinni, mert *hiányzik az otthon, ahol később ápolhatnák.*

Ilyen körülmények között ismerkedett meg Pásztorné Gombár Imrénével.

Megsajnálta, majd kirakta

— Amikor elmondtam a helyzetünket, Gombárné *megsajnálta bennünket.* Egynapi gondolkodási idő után közölte, hogy idejöhetünk lakni, de úgy, hogy *előre fizetünk.* Július 11-én költöztünk. A következő héten, amikor alá kellett volna írnia a bejelentőt, *megtagadta.* Akkor tette ki a lakásból holminkat, amikor nem voltunk itthon. Ha nem az volt a szándéka, hogy befogad albérlőnek, *miért fogadta el tőlünk a pénzt, és miért nem mondta meg ezt azonnal?*

A lakás bérlője, egyedülálló fiatalasszony pergő nyelvvel válaszol a kérdésre. Ez a lakás az övé. 1970 májusában tanácskiutalással költözött ide. Igen, befogadta Pásztorékát, de nem albérletbe, csak három napra.

Nem veszi észre az ellentmondást: havi 500 forint lakbérben állapodtak meg, *az összeg felét, 250 forintot, előre kifizették.* És nemcsak az ellentmondást nem veszi észre; hidegen hagyja a másik asszony és gyermekeinek szenvedése. Pedig, mint mondja, az otthontalanság keserveit ő is érezte. Ideiglenes szállásról ideiglenes szállásra hányódott, amíg a tanács végül is lakáshoz juttatta; jóllehet — ezt ismét a házfelügyelőtől tudom —, *amikor a kiutalást megkapta, nem volt bejelentett, állandó budapesti munkahelye.*

A tarthatatlan helyzet megoldásának kulcsa a XIII. kerületi tanácsnál van. Ahol a házfelügyelő is, Pásztorné is több alkalommal járt és 83773/70. számon *nyilvántartják lakásigénylését.*

Ez minden, amit eddig ebben az ügyben tettek. A helyszínen nem jártak. — A tényeken — mondták a kétségbeesett asszonynak — nem tudnak változtatni. Várión türelemmel és addig, ameddig adhatnak neki és családjának *legalább egy szükséaszobát, próbálja ő maga megoldani a problémáját.*

— *Hogyan?* — kérdezem Acsay Ferencnéől, a XIII. kerületi tanács lakásügyi előadójától:

Nem kaptam választ. A kitérő felelet, a biztatás, hogy tudnak erről az esetről, és foglalkoznak vele, *nem elfogadható válasz.* Még akkor sem, ha ebben a kerületben különösen égetőek a lakás gondok és sok régebbi igénynek sem tudnak eleget tenni.

Mit ír elő a szolgálati út?

— Ilyen esetben, amely véleményem szerint feltétlen sürgősséget érdemel, nem fordulhat a kerületi összekötőn keresztül a fővárosi tanács lakásosztályához? — próbálkozom ismét. — Ha önök itt nem tudják megoldani az ügyet, talán tudnak segíteni ott.

— *A szolgálati út ezt nem írja elő.* Lakást ott sem tudnak adni. A fővárosi tanács ismét ide utalná az ügyet. Volt már hasonló példa — és a televízió által az ország közvéleménye előtt ismertetett esetet említ.

Jól emlékszem arra az esetre. A nehézségek ellenére *találtak rá megoldást.* És kell, hogy találjanak Pásztorné esetére is. Mert igaz ugyan, hogy országszerte a fővárosban a legsúlyosabbak a lakás gondok, de az is igaz, hogy *törvényeink előírják az emberséges intézkedéseket.*

Különösen akkor, ha támogatásra szoruló, több gyermekes anyáról van szó.

Sárvári Márta